

Projekt száma: 2023-2-IT03-KA220-YOU-000179130

WP 2: Felmérési jelentés

Országjelentés: Magyarország

Készítette: SignCoders Kft.

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) nézeteit tükrözik, és nem feltétlenül tükrözik a az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) tevékenységei. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé értük.

Tartalomjegyzék

A Deaf Young Code projektről 3

A Deaf Young Code felmérés.....	3
Háttérinformációk Magyarországról.....	3
Jelnyelvhasználók	3
Siket szervezetek	5
Siket emberek foglalkoztatása	6
Munkatípusok	7
Ésszerű alkalmazkodások.....	8
Siket szakemberek képzettség szerint.....	9
Oktatás	10
Iskolatípusok	10
Alap- és középfokú oktatás	10
Egyetemi oktatás	11
Szakképzés	12
Tanárok képzése	12
Tanácsadók képzése	13
Tanácsadási szolgáltatások	13
Tolmácsképzés.....	14
Képesítési követelmények	14
Fordítók és tolmácsok elérhetősége	15
Foglalkoztatás	15
Támogató szolgáltatások	15
Tanárok, diákok, tanácsadók és tolmácsok/fordítók felkészültsége	16
Munkaadók tudatossága	16
Siket emberek készségei.....	16
Kormányzati támogatás	17
Záró megjegyzések	17
Hivatkozások	18
Deaf Young Code felmérés.....	19
Felmérés Magyarországon	19
Felmérési eredmények.....	20
1. szakasz: Demográfiai adatok	20
2. szakasz: Digitális készségek általában	24
3. szakasz: Kódolás.....	25
Összefoglaló.....	30

A Deaf Young Code projektről

A Deaf Young Code egy programozással és kódolással foglalkozó projekt. A projektben 8 szervezet vesz részt 7 országból: Ausztriából, Szlovákiából, Szerbiából, Romániából, Magyarországról, Görögországból és Olaszországból. Ezek a szervezetek fiatal siket emberekkel és fogyatékossgal élő emberekkel dolgoznak.

A projekt célja, hogy a kódolásról és a programozásról több nyelven készítsen információkat – egyszerű nyelven és jelnyelven.

A projekt szeretné lehetővé tenni, hogy a fiatal siket emberek értékes, más területeken is használható készségeket fejlesszenek, és megismerkedjenek a kódolással és a programozással. Ezeknek a készségeknek az elsajátítása vonzóbbá teheti őket a lehetséges munkaadók számára. Ennek eredményeként ellenállóbbá válhatnak, és nagyobb önrendelkezést és önállóságot mutathatnak.

A projekt során a következőket fejlesztjük:

- Egy kattintható térképet
- Egy videós eszköztárat
- Egy blended learning képzési csomagot

A Deaf Young Code felmérés

A Deaf Young Code partnerei online felmérést készítettek jelnyelveken, hogy felmérjék a siket fiatalok igényeit a programozással és a kódolással kapcsolatban. A felmérés 24 kérdésből állt, és írásos formában, valamint videón is elérhető volt osztrák, szlovák, szerb, román, magyar, görög és olasz jelnyelven.

PAGE
12

Háttérinformációk Magyarországról

Jelnyelvhasználók

A siket közösség és a jelnyelv használata Magyarországon

Magyarországon a magyar jelnyelvet használó siket közösség körülbelül 60 000–70 000 emberből áll. Ha beleszámítjuk a halló családtagokat, barátokat és tolmácsokat is, akkor azok száma, akik ismerik a magyar jelnyelvet, még magasabb. A magyar jelnyelv önálló nyelv, saját nyelvtannal és mondatszerkezettel, amely különbözik a beszélt magyartól. Ez a magyarországi siket közösség elsődleges nyelve, és a magyar jog hivatalosan elismeri.

Főbb pontok a magyarországi jelnyelvhasználókról

1. Hivatalos elismerés

- A magyar jelnyelvet 2009-ben hivatalosan elismerték a **magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló CXXV. törvény** alapján. A törvény biztosítja a siket emberek jogát a magyar jelnyelv használatához az oktatásban, a kommunikációban és a közszolgáltatásokban. Ez fontos mérföldkő volt a siket közösség társadalmi befogadása szempontjából.

2. Oktatás

- Magyarországon több speciális iskola és program foglalkozik siket gyermekek oktatásával. A törvény biztosítja a kétnyelvű oktatás lehetőségét magyar nyelven és magyar jelnyelven, bár ezeknek a programoknak a minősége és hozzáférhetősége régióként eltérhet. Egyre több törekvés irányul arra, hogy a jelnyelv természetes nyelvként jelenjen meg az oktatásban, de továbbra is vannak kihívások.

3. Közösség és kultúra

- Magyarország siket közössége aktív és összetartó. Kulturális események, sportversenyek és szervezetek nyújtanak fontos támogatást. A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ)** fontos szerepet játszik az érdekképviselésben, a jogi támogatásban és a közösségi tevékenységekben. Ez erősíti az összetartozás érzését és az önálló cselekvést.

4. Regionális eltérések

- Más jelnyelvekhez hasonlóan a magyar jelnyelvnek is vannak regionális változatai vagy „dialektusai”. A jelek és kifejezések területenként eltérhetnek, és ez tükrözi a közösségen belüli sokszínűséget.

5. Kapcsolódás a technológiához

- A technológiai fejlődés új kommunikációs eszközöket adott a siket közösség számára, például videós közvetítő szolgáltatásokat és akadálymentes kommunikációt segítő mobilalkalmazásokat. Ezek az újítások jelentősen javítják a kommunikációt és a jelnyelvhasználók társadalmi részvételét.

6. Képzések és források

- Különböző képzési programok érhetők el halló emberek számára, akik meg szeretnék tanulni a magyar jelnyelvet. Ezek a kezdeményezések a jobb kommunikációt és befogadást támogatják, és segítenek csökkenteni a távolságot a halló és a siket közösségek között.

Összefoglaló

A magyar jelnyelvhasználók gazdag nyelvi és kulturális közösséget alkotnak. Bár jelentős előrelépés történt a siket közösség elismerésében és támogatásában, további erőfeszítésekre van szükség az oktatás, a munkahelyi integráció és az általános akadálymentesség javításához. A SINOSZ-hoz hasonló szervezetek folyamatos érdekképviselése és munkája hozzájárul a nagyobb befogadáshoz és egyenlőséghez.

Siket szervezetek

Magyarországon több szervezet és egyesület támogatja a siket közösséget, képviseli annak jogait és elősegíti a befogadást. Ezek a szervezetek többek között érdekképviseléssel, oktatással, kulturális integrációval, valamint a siket emberek és családjaik számára nyújtott forrásokkal foglalkoznak. Az alábbiakban néhány fontos magyarországi szervezet szerepel:

1. SINOSZ (Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége)

- A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ)** a magyarországi siket közösséget képviselő legfontosabb szervezet. 1907-ben alapították. Érdekképviseléssel, jogi támogatással, jelnyelvi tolmácsszolgáltatásokat és oktatási programokat nyújt. A SINOSZ a siket kultúra és a magyar jelnyelv ismertségét is támogatja, és országsszerte kulturális és közösségi eseményeket szervez.

2. Hallatlan Alapítvány

- A **Hallatlan Alapítvány** a siket kultúra és a magyar jelnyelv ismertetésére törekszik. Oktatási anyagokat készít, magyar jelnyelvi képzéseket szervez, és multimédiás tartalmakat hoz létre a társadalmi befogadás és a siket közösség jobb megértése érdekében.

3. Magyar Hallássérültek Sportszövetsége (MHSSZ)

- A **Magyar Hallássérültek Sportszövetsége (MHSSZ)** támogatja a siket sportolókat, és országos, valamint nemzetközi szintű sporteseményeket szervez. A szervezet a sporton keresztül erősíti a befogadást, és képviseli Magyarországot nemzetközi siket sportversenyeken, például a Siketlimpián.

4. A Siketek Világszövetségének magyarországi tagszervezete

- A **Siketek Világszövetségének (WFD)** magyarországi tagszervezete nemzetközi kezdeményezésekben működik együtt a siket emberek jogainak előmozdítása érdekében. Kiemelt területei az oktatás, az akadálymentesség és a jogi érdekképviselés.

5. Speciális Szükségletű Gyermekekért Egyesület (SSZE)

- Bár ez az egyesület nem kizárólag siket emberekkel foglalkozik, speciális szükségletű gyermekekkel dolgozik, köztük siket és nagyothalló gyermekekkel is. Oktatási forrásokat és támogatást nyújt.

6. Helyi siket egyesületek

- Magyarország számos városában és régiójában működnek helyi siket egyesületek, amelyek a közösségek saját igényeire reagálnak. Ezek a csoportok gyakran együttműködnek a SINOSZ-szal, és olyan szolgáltatásokat nyújtanak, mint a jelnyelvi tolmácsolás, az álláskeresési segítség és a regionális közösségekre szabott kulturális programok.

A magyarországi siket szervezetek fő tevékenységi területei

- **Érdekképviselő:** küzdelem a siket emberek jogi elismeréséért és egyenlő jogaiért az oktatásban, a foglalkoztatásban és a közszolgáltatásokban.
- **Oktatás:** források és programok biztosítása a magyar jelnyelv tanulásához, valamint a siket gyermekek kétnyelvű oktatásának támogatása.
- **Kulturális integráció:** kulturális események, workshopok és figyelemfelhívó kampányok szervezése a siket kultúra bemutatására.
- **Sport és szabadidő:** a sportban való részvétel ösztönzése a befogadás és a közösségépítés érdekében.
- **Családok támogatása:** források és tanácsadás biztosítása siket emberek családjai számára a kommunikáció és a befogadás kihívásainak kezeléséhez.

Ezek a szervezetek együtt dolgoznak azért, hogy a siket emberek Magyarországon hozzáférjenek az oktatáshoz, a munkalehetőségekhez és a társadalmi részvételhez. Emellett erősítik a siket közösségen belüli büszkeséget és összetartozást.

Siket emberek foglalkoztatása

A siket emberek foglalkoztatása Magyarországon egyszerre jelent kihívásokat és lehetőségeket a fogyatékkal élő emberek foglalkoztatására vonatkozó szabályok és kezdeményezések keretében. Az alábbiakban a magyarországi siket közösség foglalkoztatási helyzetének főbb szempontjai olvashatók:

PAGE
12

1. Jogsabályok és szakpolitika

A magyar jog különböző intézkedésekkel támogatja a fogyatékkal élő emberek, köztük a siket emberek foglalkoztatását. Ilyen például a **rehabilitációs hozzájárulás**. A 25 főnél több munkavállalót foglalkoztató munkaadók ösztönzést kapnak arra, hogy fogyatékkal élő embereket alkalmazzanak, különben ezt a hozzájárulást kell fizetniük.

A **2009-es magyar jelnyelvi törvény** is támogatja a siket emberek munkahelyi akadálymentességét, beleértve a jelnyelvi tolmácsszolgáltatások biztosítását, ha erre szükség van.

2. Foglalkoztatási adatok

A siket emberek foglalkoztatási aránya Magyarországon általában alacsonyabb, mint a teljes népességé. Pontos adatok nehezen hozzáférhetők, de a hallássérült emberek gyakran magasabb munkanélküliséggel szembesülnek. Ez rendszerszintű akadályokra utal az oktatásban, az akadálymentességben és a munkaadói tudatosság területén.

3. Támogató programok

Különböző szervezetek, köztük a **SINOSZ (Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége)**, támogatást nyújtanak az állást kereső siket embereknek. A programok a

szakképzésre, karrier-tanácsadásra és állasközvetítésre összpontosítanak. A SINOSZ emellett befogadó munkahelyekért dolgozik, és tájékoztatja a munkaadókat a siket munkavállalók alkalmazásának előnyeiről.

A kormány bizonyos támogatásokat és pályázati forrásokat biztosít annak ösztönzésére, hogy a vállalatok akadálymentes munkakörnyezetet hozzanak létre, és képzést biztosítsanak siket munkavállalóknak.

4. Oktatás és képzés

Az oktatás fontos szerepet játszik abban, hogy a siket emberek felkészüljenek a munkaerőpiacra. A speciális iskolák és szakképzési programok olyan területeken kínálnak képzést, amelyek figyelembe veszik a siket munkavállalók szükségleteit és erősségeit. A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés azonban helyenként eltérhet, és a kétnyelvű, magyar nyelvű és jelnyelvű programok elérhetősége továbbra is korlátozott.

5. Kihívások

Munkahelyi akadálymentesség: Magyarországon sok munkahely nincs teljesen felkészülve siket munkavállalók fogadására. Hiányozhatnak például a vizuális jelzőrendszerek, a tolmácsszolgáltatások vagy az akadálymentes kommunikációs technológiák.

Munkaadói tudatosság: A munkaadók gyakran nem ismerik eléggé a siket emberek készségeit és képességeit, ami bizonytalansághoz vezethet a felvételük során.

Társadalmi előítéletek: A fogyatékkal élővel, köztük a siketiséggel kapcsolatos tartós tévhitek további akadályokat jelentenek a foglalkoztatásban és a szakmai előrelépésben.

PAGE

12

A kihívások kezelése

A siket emberek foglalkoztatásának javítását célzó erőfeszítések közé tartozik a társadalmi tudatosság növelése, az oktatás és a szakképzés fejlesztése, valamint a munkahelyi akadálymentességre vonatkozó jogi előírások betartása. A SINOSZ-hoz hasonló érdekképviselői szervezetek fontos szerepet játszanak ezekben a folyamatokban, és hidat képeznek a munkaadók és a siket közösség között.

A befogadó felvételi gyakorlatok és az akadálymentes munkahelyek támogatásával Magyarország hozzájárulhat ahhoz, hogy a siket emberek egyenlő eséllyel vegyenek részt a munka világában, és gazdaságilag önállóbbá váljanak.

Munkatípusok

A magyarországi oktatási rendszer korlátai – amelyeket az alábbiakban ismertetünk – hozzájárulnak ahhoz, hogy sok siket ember alacsony vagy közepes képzettséget igénylő munkakörökben dolgozzon. Ezek ellenére néhány siket ember felsőfokú végzettséget szerez, és fontos társadalmi pozíciókat ér el. Ez jól mutatja kitartásukat és képességeiket.

Ésszerű alkalmazkodások

Magyarországon a siket emberek számára biztosított alkalmazkodások főként jogi kereteken alapulnak, amelyek célja a fogyatékossgal élő emberek jogainak védelme. Az alábbiakban a siket közösség számára biztosított alkalmazkodások főbb területei szerepelnek:

1. Jogszabályi keret

- A **magyar Alaptörvény** biztosítja az egyenlőséget, és tiltja a fogyatékossgal alapján történő hátrányos megkülönböztetést. A **fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény**, valamint a **2009-es magyar jelnyelvi törvény** alapvető jogszabályok a siket emberek jogainak támogatásában. Ezek a törvények biztosítják az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést, támogatják a befogadást, és hivatalos nyelvként ismerik el a magyar jelnyelvet.

2. Hozzáférés az oktatáshoz

- Az iskoláknak alkalmazkodást kell biztosítaniuk a siket diákok számára. Ide tartozhat a magyar jelnyelvi tolmácsok biztosítása, a speciális pedagógusokhoz való hozzáférés és az egyénre szabott tananyagok biztosítása. Ennek ellenére a minőségi oktatáshoz való hozzáférés eltérő lehet, és továbbra is szükség van érdekképviselőre a kétnyelvű – magyar jelnyelvi és magyar nyelvű – oktatás szélesebb körű megvalósításához.

3. Munkahelyi jogok

- A munkaadóknak a Munka Törvénykönyve és a fogyatékossgal kapcsolatos jogszabályok alapján ésszerű alkalmazkodást kell biztosítaniuk a siket munkavállalók számára. Ez magában foglalja az akadálymentes kommunikációs módszerek biztosítását, a tolmácsszolgáltatásokat és a munkahelyek igazítását a siket emberek igényeihez. A rehabilitációs hozzájáruláshoz hasonló ösztönzők támogatják a fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatását.

PAGE
12

4. Közlekedés

- Magyarországon a tömegközlekedési rendszerek fokozatosan akadálymentesebbé válnak a fogyatékossgal élő emberek, köztük a siket utasok számára. Például egyre több buszon, villamoson és vonaton érhető el vizuális kijelzők és digitális információk. A siket emberek a fogyatékossgal támogatási szabályok alapján kedvezményeket is kaphatnak a tömegközlekedésben.

5. A jelnyelv elismerése

- A magyar jelnyelvet 2009-ben hivatalosan elismerték a **magyar jelnyelvi törvény** alapján. Ez az elismerés biztosítja a magyar jelnyelv használatához való jogot az oktatásban, a közszolgáltatásokban és a jogi eljárásokban, és megerősíti annak szerepét a kommunikáció és a befogadás fontos eszközeként.

Összefoglaló

Magyarország jogi keretet biztosít a siket emberek befogadásához az oktatásban, a foglalkoztatásban, a közlekedésben és a közszolgáltatásokban. A magyar jelnyelv hivatalos

elismerése tovább erősítette ezeket az erőfeszítéseket, és támogatja az akadálymentességet és az egyenlő esélyeket. Ugyanakkor további érdekképviselőre van szükség annak érdekében, hogy ezek az alkalmazkodások az ország minden részén következetesen megvalósuljanak.

Siket szakemberek képzettség szerint

Magyarországon – sok más országhoz hasonlóan – siket szakemberek többféle területen dolgoznak. Ezek az emberek különböző szakterületeken tanultak és képezték magukat, és gyakran kiállnak az akadálymentességért, a befogadásért és a siket emberek jogaiért. Magyarországon siket szakemberek többek között az alábbi területeken találhatók:

1. Oktatás

- A siket tanárok és pedagógusok fontos szerepet töltenek be a siket és nagyothalló diákok oktatásának támogatásában. Közülük sokan a magyar jelnyelv tanítására szakosodnak, vagy azt használják az oktatás nyelveként. Speciális siketiskolákban és többségi iskolákban is dolgoznak, hogy a siket diákok egyenlő hozzáférést kapjanak az oktatási lehetőségekhez.

2. Szociális munka

- Egyes siket emberek szociális szolgáltatásokban dolgoznak, ahol segítik a fogyatékossgal élő emberek életminőségének javítását. Olyan szolgáltatásokért állnak ki, amelyek hozzáférhetőek a siket közösség számára, és segítenek hidat építeni a siket emberek és az általános szociális támogató rendszerek között.

3. Művészet és média

- Magyarországon vannak siket művészek, zenészek, színészek és előadók, akik aktívan támogatják a siket kultúrát, és felhívják a figyelmet a siket emberek tapasztalataira. Színházi, képzőművészeti, filmes és zenei területeken dolgoznak, és munkájukkal bemutatják a siket közösség sajátos nézőpontját.

4. Nyilvános szereplés és érdekképviselő

- A siket érdekvédők fontos szerepet játszanak abban, hogy felhívják a figyelmet a siket emberek jogaira, támogassák a magyar jelnyelv használatát, és nagyobb akadálymentességet sürgetsenek a közélet minden területén. Ezek az érdekvédők gyakran olyan szervezetekkel dolgoznak együtt, mint a **SINOSZ**, hogy előmozdítsák a szakpolitikai változásokat és a társadalmi befogadást.

5. Technológia és akadálymentesség

- Egyes siket szakemberek technológiával és akadálymentességgel foglalkoznak, és olyan eszközöket fejlesztenek vagy támogatnak, amelyek javítják a kommunikációt és a befogadást a siket közösség számára. Ide tartozhatnak például a videós közvetítő szolgáltatások, a jelnyelvi tolmácsolást segítő alkalmazások és az akadálymentes weboldalak.

Magyarországon a **SINOSZ (Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége)** fontos szerepet játszik a siket emberek jogainak és befogadásának képviseletében. A tudatosság növelésével és az akadálymentesség javításával ezek az erőfeszítések több lehetőséget teremtenek arra, hogy a siket emberek különböző szakmai területeken sikeresek legyenek.

Oktatás

Iskolatípusok

1. Speciális iskolák siket diákok számára

Magyarországon több speciális iskola működik, amely a siket diákok oktatására összpontosít. Ezek az iskolák a siket diákok igényeihez igazított programokat kínálnak, gyakran a magyar jelnyelvet és a magyar nyelvet használva az oktatásban. Olyan környezetet biztosítanak, ahol a diákok kommunikációs szükségleteikhez jobban igazodó módon tanulhatnak. Ilyen például a szegedi siketiskola és a budapesti siketek és nagyothallók iskolája.

2. Többségi iskolák támogató szolgáltatásokkal

Sok siket diák többségi iskolába jár, ahol az általános oktatási környezetbe integrálják őket. Gyakran kapnak kiegészítő támogatást, például jelnyelvi tolmácsokat, gyógypedagógusokat és egyénre szabott tananyagokat, hogy csökkenjenek a kommunikációs akadályok. A cél olyan befogadó környezet biztosítása, ahol a siket diákok kapcsolatba kerülhetnek halló társaikkal, miközben megkapják a szükséges támogatást.

3. Kétnyelvű oktatás

Vannak olyan iskolák és programok is, amelyek kétnyelvű oktatásra törekednek: a magyar jelnyelvet és a magyar nyelvet is használják az oktatásban. Ez a megközelítés segíti a siket diákokat abban, hogy mindkét nyelven fejlesszék írás-olvasási készségeiket, miközben megőrzik kulturális és nyelvi identitásukat a siket közösség részeként.

4. Befogadó oktatás

Magyarország a befogadó oktatás felé halad, ahol a siket diákok megfelelő alkalmazkodásokkal többségi osztályokban tanulhatnak. Ez a megközelítés a társadalmi befogadást hangsúlyozza, és lehetőséget ad a siket diákoknak arra, hogy halló társaikkal együtt tanuljanak, miközben a tanítási módszereket és a kommunikációt szükségleteikhez igazítják.

Alap- és középfokú oktatás

Magyarországon több megközelítés létezik a siket diákok oktatásában, beleértve a speciális és a többségi iskolákat is. Sok siket diák általános iskolákba integrálva, halló társaival együtt tanul, különböző támogató szolgáltatások segítségével. Ugyanakkor speciális iskolák is működnek azok számára, akiknek több támogatásra van szükségük. A siket diákok számára az egyik legfontosabb támogatási forma a jelnyelvi tolmácsolás, és sok esetben ösztönzik az integrált oktatást.

1. Jelnyelvi tolmácsolás

Magyarországon az egyik legfontosabb támogatási forma a jelnyelvi tolmácsolás. A többségi iskolákban tanuló siket diákok számára képzett jelnyelvi tolmácsokat biztosítanak, akik segítik a kommunikációt a tanárokkal és az osztálytársakkal. A tolmácsok a beszélt nyelvet magyar jelnyelvre és fordítva közvetítik, ezáltal segítik az órák, feladatok és tantermi tevékenységek megértését.

2. Integrált oktatás

Sok siket diák Magyarországon többségi iskolába jár, ahol halló diákokkal együtt tanul. Ezekben az esetekben támogatást kapnak, hogy teljes mértékben részt vehessenek az órákon. Ez magában foglalhat jelnyelvi tolmácsokat, de más forrásokat is, például speciális tananyagokat vagy egyéni támogatást a diák szükségletei szerint.

3. Speciális iskolák

Azoknak a diákoknak, akiknek speciálisabb támogatásra van szükségük, Magyarországon külön siketiskolák is rendelkezésre állnak. Ezek az iskolák magyar jelnyelven is oktatnak, és figyelmet fordítanak a siket kultúrára és kommunikációra. Bár ezek az iskolák továbbra is fontos szerepet töltenek be, a tendencia egyre inkább a befogadó oktatás felé mutat, ahol a siket diákokat lehetőség szerint többségi iskolákba integrálják.

Egyetemi oktatás

PAGE

12

Magyarországon a siket diákok egyetemi oktatása az évek során fejlődött. Több intézmény kínál támogatást és alkalmazkodást az akadálymentesség és a befogadás érdekében. Bár a siket diákok kihívásokkal szembesülhetnek, különböző források is rendelkezésükre állnak, amelyek segítik őket a felsőoktatásban való sikeres részvételben.

1. Hozzáférés a felsőoktatáshoz

- A siket diákoknak Magyarországon joguk van egyetemre járni, és sokan különböző területeken szereznek diplomát. Az egyetemek alkalmazkodásokat biztosítanak, hogy ezek a diákok teljes mértékben részt vehessenek az akadémiai életben. Ide tartozhatnak a jelnyelvi tolmácsok, a hallást segítő eszközök, valamint az előadásokhoz és vizsgákhoz kapcsolódó feliratok.

2. Jelnyelvi tolmácsolás és támogatás

- A magyar egyetemeken a siket diákok egyik fontos támogatási formája a jelnyelvi tolmácsok elérhetősége előadásokon, szemináriumokon és vizsgákon. A tolmácsok a beszélt tartalmat magyar jelnyelvre fordítják, így a siket diákok követni tudják az órákat és részt tudnak venni a beszélgetésekben. Egyes egyetemek írásos anyagokat és vizuális segédeszközöket is biztosítanak.

3. Segítő technológiák

- A jelnyelvi tolmácsolás mellett a magyar egyetemek gyakran segítő technológiákat is biztosítanak, például hallókészülékeket, beszédből szöveget készítő rendszereket és speciális szoftvereket. Ezek az eszközök javítják az akadálymentességet, és segítik a siket diákokat az akadémiai tevékenységekben való teljes részvételben.

4. Speciális szolgáltatások és támogató irodák

- Magyarországon sok egyetemen működnek fogyatékkal élő hallgatókat, köztük siket hallgatókat támogató irodák. Ezek az irodák személyre szabott támogatást nyújtanak, például egyeztetnek az oktatókkal az alkalmazkodások megszervezéséről, biztosítják a megfelelő technológiához való hozzáférést, és tanácsadási szolgáltatásokat kínálnak. A támogató irodák szorosan együttműködnek a hallgatókkal, hogy kezeljék az akadémiai sikerüket akadályozó tényezőket.

5. Integráció halló hallgatókkal

- A magyar egyetemeken a siket hallgatók általában halló társaikkal együtt, többségi órákon vesznek részt. Az egyetemek azonban törekednek arra, hogy a siket hallgatók megkapják azokat az erőforrásokat és támogatásokat, amelyekre szükségük van az órai beszélgetésekben, csoportmunkában és más akadémiai tevékenységekben való teljes részvételhez. Egyes esetekben az egyetemek magyar jelnyelvi kurzusokat is kínálnak, ami különösen hasznos lehet azoknak a siket hallgatóknak, akik szeretnék jobban megismerni a nyelvet és a kultúrát.

Összefoglaló

Magyarországon a siket hallgatók különböző alkalmazkodásokkal férhetnek hozzá az egyetemi oktatáshoz. Ezek közé tartoznak a jelnyelvi tolmácsok, a segítő technológiák és a speciális támogató szolgáltatások. Az erőforrásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosításával a magyar egyetemek befogadó környezetet igyekeznek teremteni, ahol a siket hallgatók tanulmányaikban sikeresek lehetnek, és különböző diplomákat szerezhetnek.

PAGE

12

Szakképzés

Magyarországon a siket emberek integrált és speciális **szakképzési** programokhoz is hozzáférhetnek. A diákok támogatására gyakran biztosítanak **jelnyelvi tolmácsokat** és **segítő technológiákat**. A speciális iskolák olyan területekre összpontosítanak, mint a **kézművesség**, az **informatika** és az **elektronika**, magyar jelnyelvű oktatással. A siket diákokat rendszeres szakképzési programokba is integrálják, ahol megkapják a sikerhez szükséges alkalmazkodásokat. Sok program **állásközvetítési szolgáltatásokat** is kínál, hogy támogassa a munka világába való átmenetet.

Tanárok képzése

Magyarországon a siket diákokkal dolgozó tanárok speciális képzést kapnak, hogy hatékonyan tudják támogatni oktatási szükségleteiket.

- **Jelnyelvi képzés:** A siket diákokkal dolgozó tanárok gyakran magyar jelnyelvi képzésben részesülnek, hogy megkönnyítsék a kommunikációt, és biztosítsák, hogy a siket diákok teljes mértékben részt vehessenek az órákon.
- **Gyógypedagógiai diplomák:** Sok tanár gyógypedagógiai képzésben vesz részt, amely tartalmaz siket és nagyothalló diákok oktatására fókuszáló kurzusokat. Ezek a programok ismereteket adnak a siket kultúráról, a kommunikációs stratégiákról és a hallássérült diákokhoz igazított tanítási módszerekről.
- **Folyamatos szakmai fejlődés:** A tanárokat arra ösztönzik, hogy vegyenek részt továbbképzéseken, hogy naprakészek maradjanak a jó gyakorlatokkal, az új technológiákkal és azokkal az erőforrásokkal kapcsolatban, amelyek javíthatják a siket diákok akadálymentes tanulását.
- **Befogadó tanítási módszerek:** A tanárok olyan befogadó tanítási technikákat tanulnak, amelyek lehetővé teszik, hogy a siket diákok halló társaikkal együtt tanuljanak, a siket diákok sajátos szükségleteihez igazított módszerekkel.

Összefoglalva: Magyarország speciális képzést biztosít a tanárok számára, hogy jelnyelven, gyógypedagógiai módszerekkel és befogadó gyakorlatokkal hatékonyan tudják oktatni és támogatni a siket diákokat.

Tanácsadók képzése

Magyarországon a tanácsadók speciális képzést kapnak gyógypedagógiából, jelnyelvből és pszichológiai támogatásból, hogy megfeleljenek a siket diákok szükségleteinek, és segítsék őket az iskolában és azon túl is.

Tanácsadási szolgáltatások

Magyarországon a siket diákokkal dolgozó tanácsadók speciális képzést kapnak, hogy kezelni tudják e csoport sajátos tanulmányi és érzelmi szükségleteit.

- **Speciális képzés:** A tanácsadók gyakran gyógypedagógiai képzésben részesülnek, amely a siket kultúrára és kommunikációs stratégiákra, köztük a magyar jelnyelvre összpontosít, hogy hatékony támogatást tudjanak nyújtani.
- **Pszichológiai támogatás:** Pszichológiai tanácsadási technikákban is képzést kapnak, hogy segítsék a siket diákokat az identitással, társadalmi beilleszkedéssel és személyes fejlődéssel kapcsolatos kihívások kezelésében.
- **Szakmai fejlődés:** A tanácsadókat arra ösztönzik, hogy folyamatos továbbképzéseken vegyenek részt, hogy megismerjék a siket diákokkal végzett munkához kapcsolódó új eszközöket, erőforrásokat és jó gyakorlatokat.

- **Együttműködés pedagógusokkal:** A tanácsadók szorosan együttműködnek tanárokkal, szülőkkel és más szakemberekkel, hogy átfogó támogatást biztosítsanak a siket diákok számára, és segítsék őket tanulmányi és társadalmi sikereikben.

Tolmacsképzés

Magyarországon jelnyelvi tolmácsképzés készíti fel azokat a szakembereket, akik hidat teremtenek a siket és halló emberek közötti kommunikációban.

- **Diplomaprogramok:** A jelnyelvi tolmácsok speciális egyetemi képzéseket végezhetnek magyar jelnyelvből és tolmácsolásból. Ezek a programok általában nyelvészeti, jelnyelvi, tolmácsolástechnikai és siket kultúrával kapcsolatos kurzusokat tartalmaznak.

- **Tanúsítás:** A képzési követelmények teljesítése után a tolmácsoknak tanúsító vizsgát kell tenniük, hogy hivatalosan elismert hivatásos jelnyelvi tolmácsokká váljanak. Ez biztosítja a jelnyelvi és tolmácsolási készségek magas szintű meglétét.

- **Gyakorlati képzés:** A képzési programok gyakorlati részeket is tartalmaznak, ahol a hallgatók valós tolmácsolási helyzetekben dolgoznak, például oktatási intézményekben, egészségügyi környezetben vagy közszolgáltatásokban, hogy gyakorlati tapasztalatot szerezzenek.

- **Folyamatos fejlődés:** Magyarországon a tolmácsokat arra ösztönzik, hogy vegyenek részt folyamatos szakmai továbbképzéseken, workshopokon és szemináriumokon, hogy naprakészek maradjanak a jelnyelv, a tolmácsolás és a siket közösség változó szükségletei terén.

PAGE
12

Képesítési követelmények

1. **Oktatás:** Ahhoz, hogy valaki képzett jelnyelvi tolmács legyen, általában speciális egyetemi képzést végez magyar jelnyelvből vagy tolmácsolástudományból.
2. **Tanúsítás:** Tanulmányaik befejezése után a tolmácsoknak tanúsító vizsgát kell tenniük, hogy hivatalosan elismert szakemberekké váljanak. A vizsga értékeli a tolmácsolási készségeket, a jelnyelvi tudást és az etikai gyakorlatokat.
3. **Szakmai egyesületek:** A végzettek gyakran csatlakoznak szakmai egyesületekhez, hogy javítsák karrierlehetőségeiket és szakmai fejlődésüket. A csatlakozáshoz a tolmácsoknak általában további vizsgát kell tenniük, amely a tolmácsolási készségekre és az etikai szabályokra is fókuszálhat.
4. **Tagsági szintek:** A vizsgaeredményektől függően a tolmácsok különböző tagsági szinteket érhetnek el, tapasztalatuk és kompetenciáik alapján.

Fordítók és tolmácsok elérhetősége

A jelnyelvi tolmácsok elérhetősége Magyarországon a helyszíntől és a siket közösség konkrét szükségleteitől függően változik. A főbb pontok:

- Tolmácsolási szolgáltatások:** Több állami és magánszervezet kínál jelnyelvi tolmácsolási szolgáltatásokat különböző helyzetekben, például oktatási intézményekben, közszolgáltatásokban és rendezvényeken.
- Képzési programok:** Magyarországi intézmények **képzési és tanúsítási** programokat biztosítanak leendő tolmácsok számára, bár ezek minősége és hozzáférhetősége eltérő lehet.
- Regionális különbségek:** A tolmácsok elérhetősége általában jobb a nagyobb városokban, például **Budapesten** és **Debrecenben**, míg a kisebb településeken és vidéki területeken kevesebb erőforrás állhat rendelkezésre.
- Online szolgáltatások:** A technológia fejlődésével sok tolmács már távoli tolmácsolási szolgáltatásokat is kínál, így a távolabbi vagy kevésbé ellátott területeken élők is hozzáférhetnek a tolmácsoláshoz.

PAGE

12

További konkrét információkért érdemes helyi siket szervezetekhez vagy a siket közösséget támogató hálózatokhoz fordulni.

Foglalkoztatás

Támogató szolgáltatások

Magyarországon különböző támogató szolgáltatások segítik a siket embereket az álláskeresésben és a munkahely megtartásában:

- Állásközvetítés és karrier-tanácsadás:** A magyarországi siket embereket képviselő szervezetek állásközvetítési segítséget és a siket emberek igényeihez igazított karrier-tanácsadást nyújtanak.
- Szakképzés:** A speciális szakképzési programok jelnyelvi támogatással fejlesztik a készségeket, és felkészítik a siket embereket különböző szakmákra.
- Munkahelyi alkalmazkodások:** A munkaadók támogatást kaphatnak befogadó munkahelyek kialakításához, beleértve a jelnyelvi tolmácsokat és más alkalmazkodásokat.
- Pénzügyi ösztönzők:** A kormány ösztönzőket biztosít azoknak a vállalkozásoknak, amelyek siket munkavállalókat alkalmaznak, például az alkalmazkodások és képzések költségeinek támogatásával.

5. **Jogi védelem:** A siket embereket törvény védi a munkahelyi hátrányos megkülönböztetéssel szemben, és jogosultak ésszerű alkalmazkodásokra.

Ezek a szolgáltatások segítik a siket embereket abban, hogy leküzdjék a foglalkoztatási akadályokat, és sikeresen beilleszkedjenek a munkaerőpiacra.

Tanárok, diákok, tanácsadók és tolmácsok/fordítók felkészültsége

Magyarországon a siket emberek munkára való felkészítése különböző szakemberek és támogató szolgáltatások együttműködését igényli. A **tanárok** fontos szerepet játszanak abban, hogy felkészítsék a diákokat a munka világára. **Speciális oktatást** nyújtanak, gyakran **jelnyelvi tolmácsok** és **támogató tanárok** segítségével, hogy a diákok megszerezzék a munkavállaláshoz szükséges készségeket. Emellett a siket diákok **szakképzésben** részesülnek, amely igazodik a munkaerőpiac igényeihez, gyakran jelnyelvi támogatással.

A karrier-tanácsadók segítik a siket embereket a munkalehetőségek megtalálásában, és támogatják őket a munkaerőpiacra való belépés folyamatában. Tájékoztatják őket jogaikról, az elérhető erőforrásokról, és támogatást nyújtanak a munkahelyi beilleszkedéshez.

PAGE
12

A tolmácsok és fordítók szintén nélkülözhetetlenek a hatékony munkahelyi kommunikáció biztosításában. Segítik a kommunikációt állásinterjúkon, szakmai megbeszéléseken és képzési helyzetekben. A jelnyelvi tolmácsok áthidalják a kommunikációs akadályokat, így a siket munkavállalók teljes mértékben részt vehetnek a szakmai környezetben.

Ezek a csoportok együtt dolgoznak azért, hogy a siket emberek Magyarországon jól felkészülten és megfelelő támogatással léphessenek be a munkaerőpiacra, és sikeresen helytálljanak ott.

Munkaadók tudatossága

Egyes szervezetek kampányokat és tevékenységeket szerveznek, hogy növeljék a munkaadók tudatosságát a siket emberekkel való együttműködésről.

Siket emberek készségei

Magyarországon a munkaadók tudatossága a siket emberek készségeivel és képességeivel kapcsolatban fokozatosan növekszik, de továbbra is vannak kihívások a siket munkavállalók teljes elismerése és munkahelyi integrációja terén.

Kormányzati támogatás

Magyarországon a kormány többféle támogatást nyújt a siket emberek társadalmi befogadásának elősegítésére, különösen az oktatás, a foglalkoztatás és az akadálymentesség területén.

- 1. Jogi keret és jogok:** A magyar kormány törvényeket fogadott el a fogyatékossgal élő emberek, köztük a siket emberek jogainak védelmére. A fogyatékos személyek jogairól szóló törvény biztosítja az egyenlő jogokat az oktatásban, a foglalkoztatásban és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben. Ezek a törvények előírják, hogy a közintézményeknek és munkahelyeknek alkalmazkodniuk kell a siket emberekhez, például jelnyelvi tolmácsok vagy más támogató szolgáltatások biztosításával.
- 2. Oktatási támogatás:** A magyar kormány pénzügyi támogatást és erőforrásokat biztosít a siket emberek speciális oktatásához. Bár sok siket diák többségi iskolákba jár, kiegészítő támogatást kap jelnyelvi tolmácsok és gyógypedagógusok formájában. Szakképzési programok is működnek, amelyek a siket embereket a munkaerőpiacra készítik fel.
- 3. Foglalkoztatási ösztönzők:** A kormány intézkedéseket vezetett be annak ösztönzésére, hogy a munkaadók fogyatékossgal élő embereket, köztük siket embereket alkalmazzanak. Ez magában foglalhat pénzügyi támogatást az akadálymentes munkahelyek kialakításához, például tolmácsok, segítő technológiák vagy fizikai átalakítások biztosításához. A fogyatékossgal élő embereket alkalmazó munkaadók adókedvezményeket vagy támogatásokat kaphatnak.
- 4. Közszolgáltatások és akadálymentesség:** Törekvések történtek a közszolgáltatások akadálymentességének javítására a siket emberek számára. Ide tartozik a jelnyelvi tolmácsolás biztosítása kormányhivatalokban és nyilvános eseményeken, valamint a kormányzati weboldalak és digitális platformok akadálymentességének javítása.
- 5. Szociális támogatás:** A siket embereknek nyújtott pénzügyi segítség és juttatások mellett a magyar kormány olyan szociális szolgáltatásokat is kínál, amelyek a társadalmi befogadást támogatják, például tanácsadást, rehabilitációt és közösségi integrációs programokat. Ezek a szolgáltatások azt segítik, hogy a siket emberek önállóan élhessenek és teljes mértékben részt vehessenek a társadalomban.

Bár történik előrelépés, továbbra is van lehetőség a fejlődésre az akadálymentesség és a tudatosság növelése terén. További támogatásra van szükség a siket embereket érintő foglalkoztatási, oktatási és társadalmi integrációs akadályok csökkentéséhez Magyarországon.

Záró megjegyzések

Összegzésként elmondható, hogy Magyarország fontos lépéseket tett a siket emberek támogatásában jogi védelem, oktatás, foglalkoztatási ösztönzők és a közszolgáltatások akadálymentessége révén. Ugyanakkor továbbra is vannak kihívások. A siket emberek társadalmi integrációjának javítására irányuló erőfeszítések folytatódnak, de akadályt jelenthet például a tudatosság hiánya, a jelnyelvi tolmácsok korlátozott elérhetősége egyes területeken, valamint a munkaadók és pedagógusok elégtelen képzése.

A magyar kormány erős támogatási keretet biztosított, de további kezdeményezésekre van szükség a nagyobb befogadás érdekében, különösen a foglalkoztatásban és az oktatásban. A tudatosság növelése, a munkaadók jobb képzése és a szolgáltatások bővítése elengedhetetlen ahhoz, hogy a siket emberek teljes mértékben kibontakoztathassák képességeiket Magyarországon, és halló társaikkal egyenlő feltételekkel járulhassanak hozzá a társadalomhoz. Ha Magyarország tovább épít ezekre az erőfeszítésekre, közelebb kerülhet egy mindenki számára befogadóbb és akadálymentesebb társadalomhoz.

Hivatkozások

<https://www.sinosz.hu/>

<https://akadalyugras.hu>

<https://jelnyelv.hu/jelnyelvi-tolmacskepzes/>

Deaf Young Code felmérés

Felmérés Magyarországon

Itt található a magyarországi felmérés linkje: <https://forms.gle/d512SYmfdFzLdJiv5>

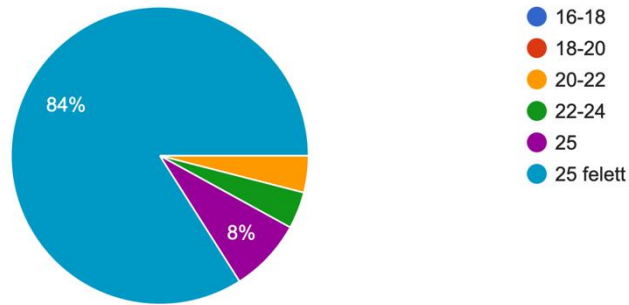

Felmérési eredmények

1. szakasz: Demográfiai adatok

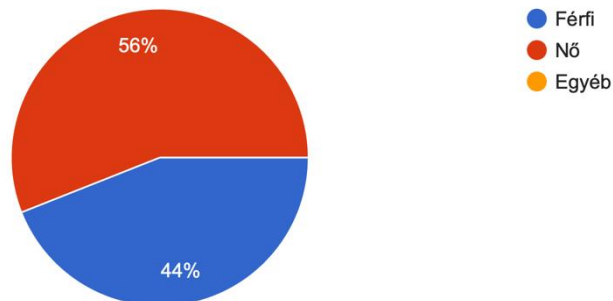
1. Hány éves vagy?

25 válasz

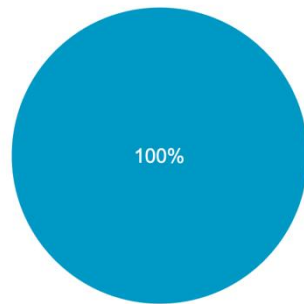
2. Mi a nemed?

25 válasz

3. Hol élsz?

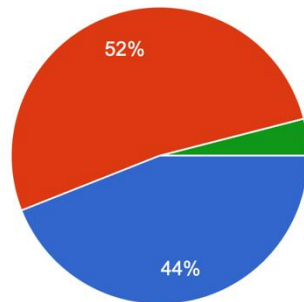
25 válasz

- Ausztria
- Olaszország
- Szlovákia
- Szerbia
- Románia
- Magyarország
- Görögország

4. Milyen hátrányos helyzetben vagy érintett?

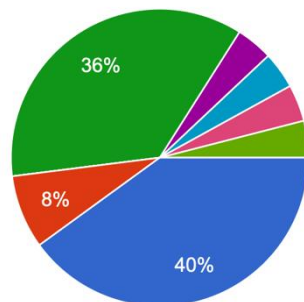
25 válasz

- siket
- nagyothalló
- siketvak
- egyéb fogyatékos

5. Milyen iskolába jártál?

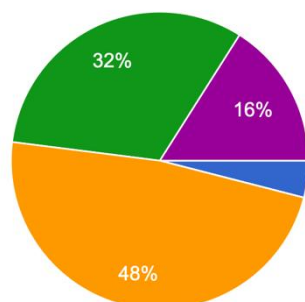
25 válasz

- Siketek iskolája
- Általános iskola siketprogram nélkül
- Siketeknek szóló programmal rendelkező általános iskola
- Iskola nagyothalló diákok számára
- Általános Iskolába (normál hallók "iskolájába")
- Hallók között tanultam
- 3 évet nagyothalló iskolában, utána int...
- Integrált iskola

6. Mi a legmagasabb iskolai végzettséged?

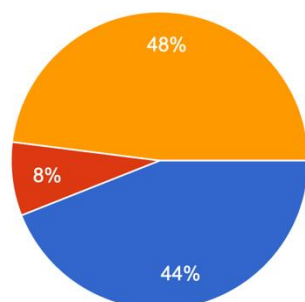
25 válasz

- Általános iskola
- Középiskola (10. osztályig)
- Középiskola (12. vagy 13. osztályig)
- Egyetem (BA)
- Egyetem (MA)

7. A képzésed....

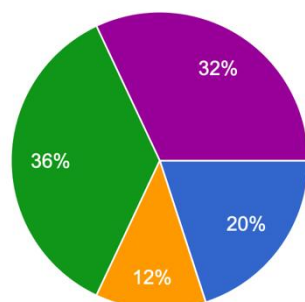
25 válasz

- Kétnyelvű (jelnyelven és szóban egyaránt)
- Jelnyelvi
- Hangzó beszéddel (Szóbeli)

8. A Te jelnyelvi készséged....

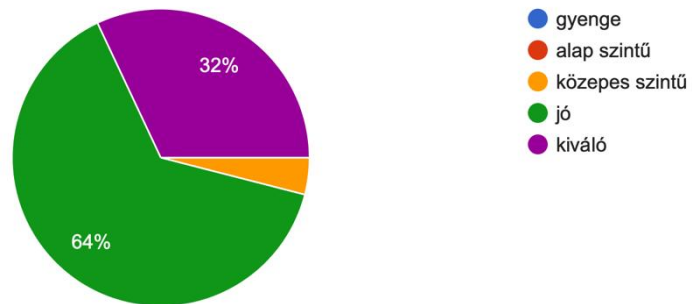
25 válasz

- gyenge
- alap szintű
- közepes szintű
- jó
- kiváló

9. Az írásbeli nyelvtudásod...

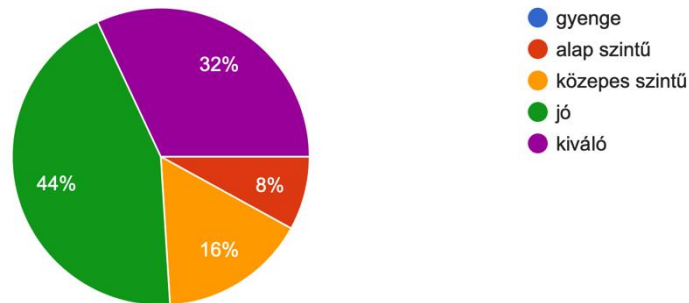
25 válasz

2. szakasz: Digitális készségek általában

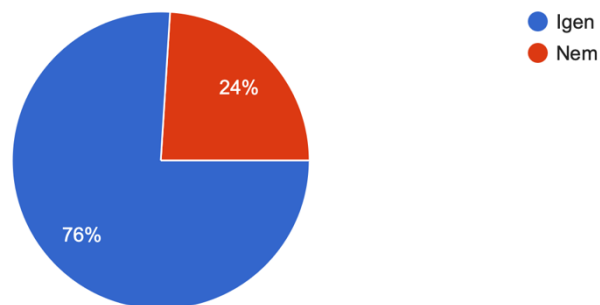
10. A digitális készségeid...

25 válasz

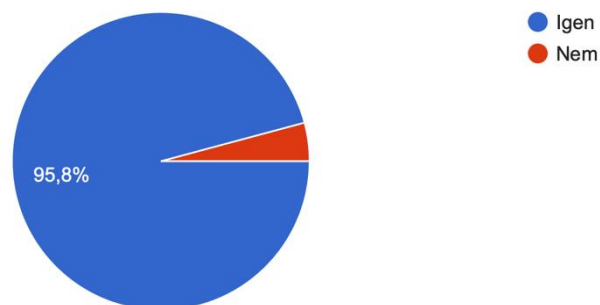
11. Dolgoztál már olyan ágazatban, ahol digitális készségekre volt szükséged és/vagy látogattál meg egy ilyen ágazatban tartott rendezvényt?

25 válasz

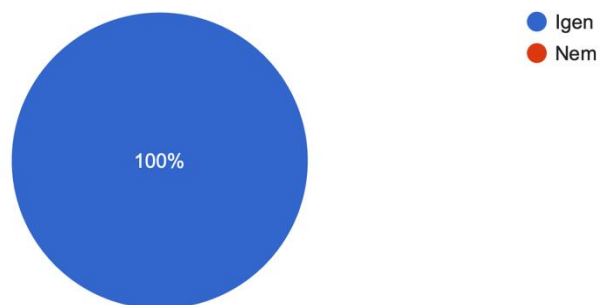
12. Szeretnéd fejleszteni digitális készségeid?

24 válasz

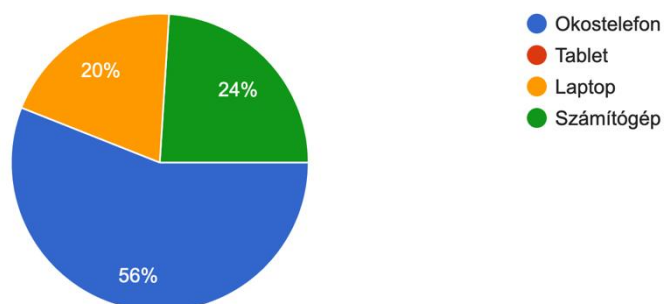
13. Tudod használni a word, excel, power point formázást?

25 válasz

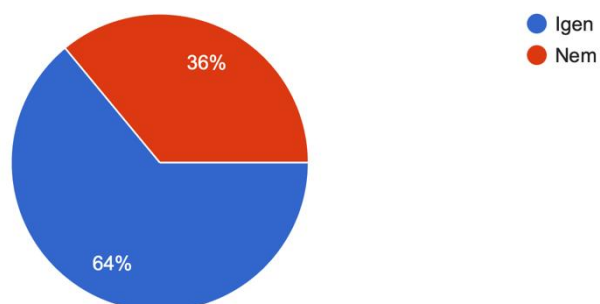
14. Az internet használatakor többnyire a...

25 válasz

15. Az iskola után elegendő információval rendelkeztem a számítógépekről.

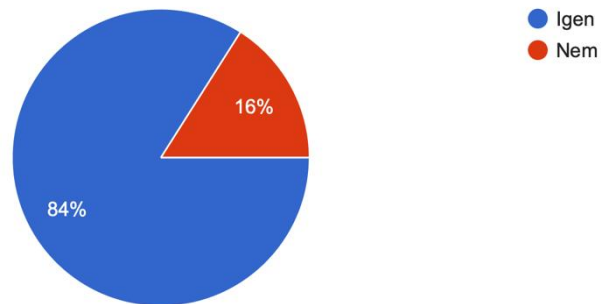
25 válasz

3. szakasz: Kódolás

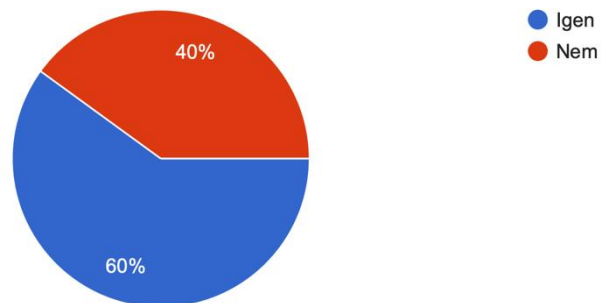
16. Érdekel a kódolás?

25 válasz

17. Rendelkezel korábbi ismeretekkel és tapasztalattal a kódolás terén?

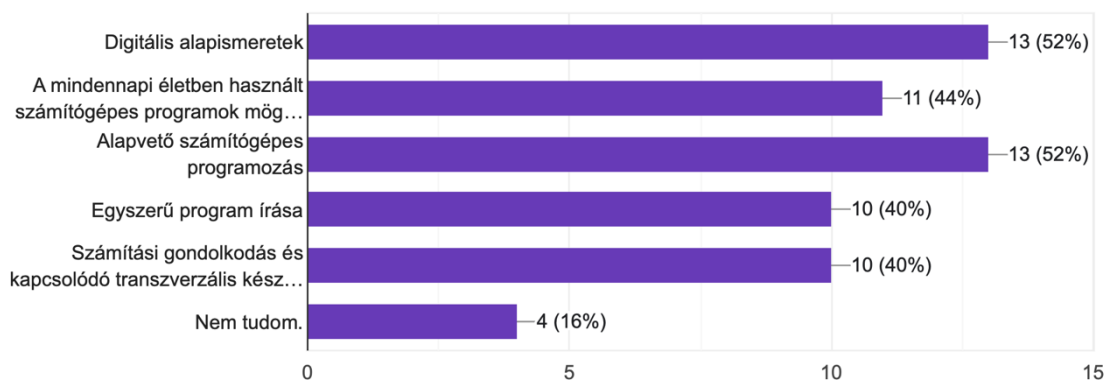
25 válasz

PAGE
12

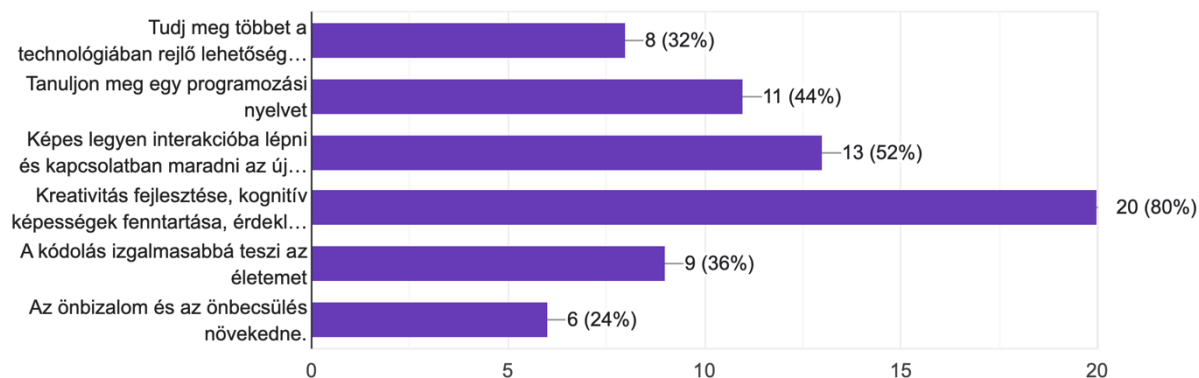
18. Mit vársz el egy kódolási képzési programban? Kérlek, legfeljebb 3 választ jelölj meg!

25 válasz

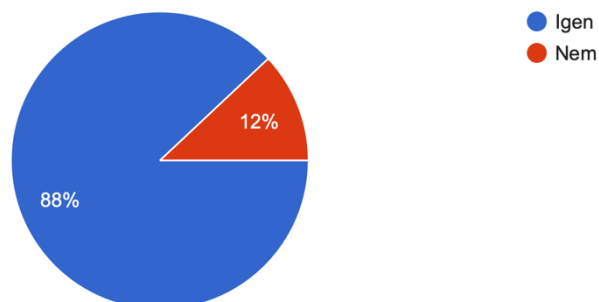
19. Mit gondolsz, miért hasznos a kódolás a mindennapi életben? Kérlek, legfeljebb 3 választ jelölj meg!

25 válasz

20. Szeretnél részt venni egy speciális képzésen, hogy fejleszd digitális készségeid és többet tudj a kódolásról?

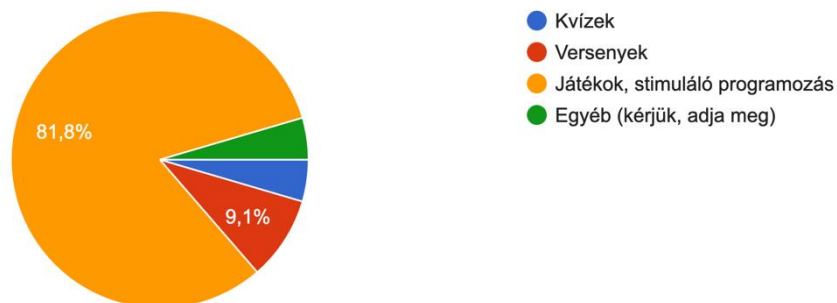
25 válasz

PAGE
12

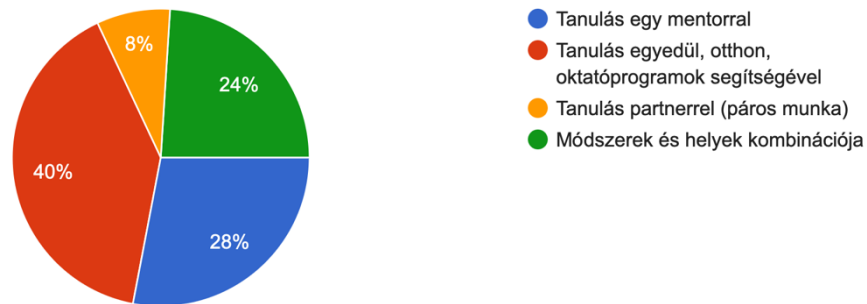
Ha igen, hogyan szeretnél tanulni? Milyen interaktív gyakorlatokat szeretnél?

22 válasz

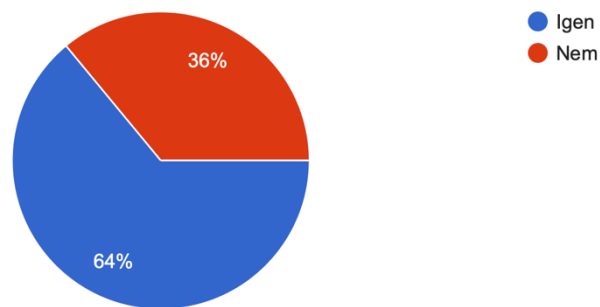
21. Milyen tanulási módszerek lennének a legmegfelelőbbek Számodra?

25 válasz

22. Rendelkezel alapvető készségekkel ebben az ágazatban, például ismersz valamilyen számítógépes kódot (HTML)?

25 válasz

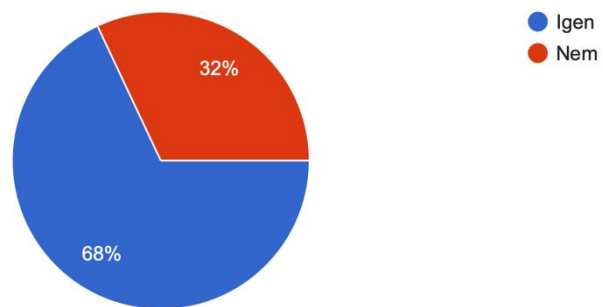
23. Mi a célod a kódolás tanulásával?

23 válasz

24. Tudod, hogy milyen alkalmazásokat használnak kódolásra?

25 válasz

Összefoglaló

A válaszadók 85%-a 25 év feletti volt, és a nők aránya valamivel magasabb volt, mint a férfiaké. A válaszadók nagy része érettségivel rendelkezett, magasabb iskolai végzettségű volt, és rendelkezett alapvető digitális készségekkel, beleértve az olyan alapszoftverek ismeretét, mint a Word, az Excel és a PowerPoint.

Szinte minden válaszadó érdeklődést mutatott a kódolás iránt, és szeretne többet tanulni róla.

A preferált tanulási módszerek közül a legnépszerűbb válasz a játékokon keresztüli tanulás volt (82%). A legtöbb válaszadó számára az otthoni, önálló tanulás volt a legkedveltebb módszer. A válaszadók több mint fele azt mondta, hogy jelentkezne olyan új állásra, ahol kódolási készségekre van szükség, ezért szeretne megtanulni kódolni.

A jelentés szerzői:

- Anna Kiss-Lábszki
- Zoltán Antal Falkus